

POVIJESNA STVARNOST ŠPILJE VETERNICE

Veternica je špilja (po dužini četvrta u Hrvatskoj) na jugozapadnom dijelu Medvednice. Medvednica je u davnoj prošlosti bila otok. Tome u prilog govore ustijenama naeni fosilni ostaci školjaka, puževa, morskih ježinaca, a pronađeni su i ostaci zubiju morskog psa. Špilja Veternica predstavlja najstariji arheološki lokalitet Grada Zagreba. Ona je spomenik pradavnih vremena, ljudi i običaja od neandertalskih praljudi, preko rimskih vojnika i srednjovjekovnih razbojnika do modernih ljudi.

Istraživanjem se pokazalo da je pradavni Zagrepčanin neandertalski lovac musterijanske kulture koji štuje kult špiljskog medvjeda koji je često obitavao u špilji Veternica. U špilji su nađeni i ostaci kirhberškog nosoroga, golemog jelena, leoparda, spiljskog lava. Pronađeni su i ostaci ognjišta te brojna kamena oruđa i oružja. Znanstvenici su utvrdili da ti artefakti – ljudskom rukom napravljeni predmeti – sežu u povijest i do 40 000 godina. Špilja je bila sklonište i boravište tadašnjim paleolitičkim lovcima. Pronađene su i lubanje Homo sapiensa, keramički dijelovi i razne posude i ukrase. Nađeni su i predmeti iz novijeg, rimskog doba: svjetiljka uljanica, kopča rimskog vojnika, novčići...

Špilja Veternica ima i svoju biološku vrijednost. U njoj obitava 14 vrsta šišmiša i neke endemske vrste podzemnih beskralježnjaka.

Veternicu u literaturi prvi put spominje geolog Dragutin Gorjanović Kramberger 1899. godine. Ime „Veternica“ prvi put upotrebljava prirodoslovac Drago Hirtz 1905. godine. Značajnija istraživanja špilje Veternica provodi paleontolog Mirko Malez 1951. godine koji pronalazi tragove 94 životinjske vrste i dokaze boravka špiljskog čovjeka musterijanske kulture. 1977. godine počinje uređenje špilje za turističke posjete.

Posjetom špilji Veternica dobiva se vrijedna informacija o pradavnoj prošlosti Zagrebačkog područja, o ljudskom tragu u davnoj prošlosti iz kojega možemo doznati puno i modernom čovjeku naših dana. Ista borba za opstanak, iste čežnje za smislom i srtećom, to je ono što nas veže i u prošlosti, i u sadašnjosti i u budućnosti.

Izvori:

- pp.medvednica.hr (službena stranica Parka prirode Medvednica)
- medvednica.info
- bioteka.hr (Bioteka – udruga za promicanje biologije i srodnih znanosti)
- zbornica.com (službena stranica učitelja)

Aneta Kunac, 1.E